

THE SOCIAL CONSTRUCTION OF HEALTHY LIFESTYLE IDEOLOGY IN THE ERA OF DIGITAL TRANSFORMATION

Sodiqjon Mahmudovich Abdullayev

Senior Lecturer at the Department of Clinical Sciences,
Faculty of Medicine, Namangan State University
Namangan, Uzbekistan

ABOUT ARTICLE

Key words: digital transformation, healthy lifestyle, social construction, ideology, information and communication technologies, digital culture, artificial intelligence, social media, health discourse, modern society.

Received: 20.07.25

Accepted: 21.07.25

Published: 22.07.25

Abstract: This article analyzes the processes of digital transformation and their impact on the formation and dissemination of healthy lifestyle ideology from the perspective of social constructivism. Today, the development of information and communication technologies has contributed to the formation of knowledge and values related to a healthy lifestyle within virtual spaces, their integration into public consciousness, and their popularization through digital culture.

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA DAVRIDA SOG'LOM TURMUSH TARZI IDEOLOGIYASINING IJTIMOY KONSTRUKSIYASI

Sodiqjon Maxmudovich Abdullayev

Namangan davlat universiteti tibbiyot fakulteti
Klinik fanlar kafedrasi katta o'qituvchisi
Namangan, O'zbekiston

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: raqamli transformatsiya, sog'lom turmush tarzi, ijtimoiy konstruksiya, ideologiya, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, raqamli madaniyat, sun'iy intellekt, ijtimoiy tarmoqlar, sog'liq diskursi, zamonaviy jamiyat.

Annotatsiya: Maqolada raqamli transformatsiya jarayonlari va ularning sog'lom turmush tarzi ideologiyasining shakllanishi va tarqalishiga ta'siri ijtimoiy konstruktivizm nuqtai nazaridan tahlil qilinadi. Bugungi kunda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining rivojlanishi sog'lom turmush tarzi haqidagi bilim va qadriyatlarning virtual makonda shakllanishi, jamiyat ongiga singdirilishi hamda raqamli madaniyat vositasida ommalashuviga sabab bo'lmoqda.

ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ И СОЦИАЛЬНАЯ КОНСТРУКЦИЯ ИДЕОЛОГИИ ЗДОРОВОГО ОБРАЗА ЖИЗНИ

Содикжон Махмудович Абдуллаев

Старший преподаватель кафедры клинических наук

Медицинский факультет Наманганского государственного университета

Наманган, Узбекистан

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: цифровая трансформация, здоровый образ жизни, социальная конструкция, идеология, информационно-коммуникационные технологии, цифровая культура, искусственный интеллект, социальные сети, дискурс здоровья, современное общество.	Аннотация: В статье анализируются процессы цифровой трансформации и их влияние на формирование и распространение идеологии здорового образа жизни с точки зрения социального конструктивизма. В настоящее время развитие информационно-коммуникационных технологий способствует формированию знаний и ценностей о здоровом образе жизни в виртуальном пространстве, их внедрению в общественное сознание и популяризации посредством цифровой культуры.
---	--

Kirish

Zamonaviy global sivilizatsiyaning asosiy belgilari qatorida raqamli texnologiyalar ta'sirida jamiyatning barcha ijtimoiy sohalarida yuz berayotgan transformatsion jarayonlar alohida ajralib turadi. Bu jarayonlar nafaqat iqtisodiy va siyosiy tizimlarni qayta shakllantirmoqda, balki inson hayoti, madaniyati va ongiga chuqur ta'sir ko'rsatmoqda. Ayniqsa, salomatlik va sog'lom turmush tarzi bilan bog'liq diskurslar zamonaviy axborot makonida yangi ideologik shakllanishlar vositasida kengayib, ijtimoiy konstruksiya darajasiga ko'tarilmoqda. Bunday sharoitda sog'lom turmush tarzi (STT) tushunchasi faqat individual qaror yoki xulq-atvor modeli sifatida emas, balki jamiyatda shakllanayotgan ideologik va axborotiy konstrukt sifatida tahlil qilinmoqda[1]. Ushbu ijtimoiy-falsafiy o'zgarishlar fonida raqamli transformatsiyaning sog'lom turmush tarzi ideologiyasiga ta'siri chuqur tahlilga muhtoj. So'nggi yillarda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining keng joriy etilishi sog'liqni saqlash madaniyatining shakllanishi va tarqalishida muhim omilga aylanganini kuzatish mumkin. Masalan, xalqaro "Global Wellness Institute" ma'lumotlariga ko'ra, 2022 yilda sog'lom turmush tarzini rag'batlantirishga qaratilgan global raqamli xizmatlar bozori 5,6 trillion dollardan oshgan bo'lib, bu raqam 2020 yilga nisbatan 15 foizga oshganini bildiradi. Bu holat STT konsepsiyasining tobora raqamli platformalar, mobil ilovalar, ijtimoiy tarmoqlar va sun'iy intellekt tizimlari orqali ommalashayotganini ko'rsatadi[2]. Raqamli transformatsiya nafaqat axborot uzatish vositalarini, balki axborotning o'zini ham qayta shakllantirmoqda. Bu holat sog'liq, salomatlik, parhez, jismoniy faollik, psixologik barqarorlik

kabi masalalarga oid tasavvurlarni ijtimoiy ongda qanday talqin qilinishiga bevosita ta'sir ko'rsatmoqda. Shuningdek, bu jarayon sog'lom turmush tarzi ideologiyasining ijtimoiy konstruktivizm nuqtai nazaridan qanday shakllanayotganini tahlil qilish uchun zamonaviy epistemologik zamin yaratmoqda. Ijtimoiy konstruktivizmga ko'ra, har qanday ijtimoiy haqiqat — shu jumladan sog'liq tushunchasi ham — ijtimoiy aktorlar, diskurslar va kontekstlar orqali quriladi[3]. Demak, sog'lom turmush tarzi ideologiyasi bugungi kunda faqat biologik yoki shaxsiy salomatlik bilan bog'liq bo'lmay, balki davlat siyosati, ommaviy axborot vositalari, ta'lim tizimi, madaniyat va texnologiya bilan uzviy aloqada shakllanayotgan murakkab ijtimoiy tuzilma sifatida talqin qilinadi. Jahon sog'liqni saqlash tashkilotining (WHO, 2023) ma'lumotlariga ko'ra, har yili dunyoda 41 milliondan ortiq odam yuqumli bo'lmagan surunkali kasalliklar — yurak-qon tomir, diabet, nafas yo'llari kasalliklari va saraton kasalliklari tufayli vafot etmoqda. Ushbu kasalliklarning asosiy sabablari sifatida noto'g'ri ovqatlanish, jismoniy harakatsizlik, spirtli ichimlik va tamaki mahsulotlaridan foydalanish ko'rsatilgan[4]. Shunday ekan, global miqyosda sog'lom turmush tarzini ommalashtirish — nafaqat sog'liqni saqlashning, balki ijtimoiy rivojlanishning ham muhim strategiyasiga aylanmoqda. O'zbekiston misolida olib qaralganda ham, raqamli transformatsiya jarayonlari sog'lom turmush tarzini shakllantirishda muhim vosita sifatida qaralmoqda. Respublikada “Elektron sog'liqni saqlash” tizimi joriy etilishi bilan birga, mobil ilovalar (masalan, “Salomatlik”, “E-Poliklinika”), raqamli konsultatsiya xizmatlari va onlayn diagnostika tizimlari orqali aholining salomatlik madaniyati yuksalmoqda[5]. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligining 2023 yilgi hisobotiga ko'ra, sog'lom turmush tarziga oid raqamli axborot vositalaridan foydalanish ko'rsatkichi so'nggi besh yilda 4 barobarga oshgan. Raqamli media ijtimoiy ideallarni shakllantirishda kuchli diskursiv quvvatga ega. Instagram, TikTok, Telegram, YouTube platformalarida sog'lom ovqatlanish, fitnes, meditatsiya, ongni rivojlantirish, stressni kamaytirish, psixologik barqarorlikka oid kontentlar milliardlab insonlar tomonidan ko'rilmogda[6]. Sun'iy intellekt asosida ishlovchi tavsiya algoritmlari esa bu kontentlarni auditoriya ehtiyojlariga moslashtirib, foydalanuvchilarning kundalik qarorlariga bevosita ta'sir o'tkazmoqda. Shu tarzda, STT ideologiyasi nafaqat targ'ib qilinadi, balki axborot texnologiyalari orqali foydalanuvchilarning hayot tarzini shakllantiruvchi omilga aylanadi. Raqamli transformatsiya sog'lom hayot g'oyasini universallashtiruvchi vosita bo'lishi bilan birga, uni standartlashtirish va normalashtirish jarayonlariga ham xizmat qiladi. Sog'lom hayotga oid ideallar — ideal tana tuzilishi, sport bilan muntazam shug'ullanish, psixologik balans, estetik go'zallik — raqamli platformalarda “norma” sifatida ilgari surilmoqda. Bu esa sog'lom turmush tarzining faqat sog'liq bilan emas, balki jamiyatda ijtimoiy maqom, qabul qilingan normalar va madaniy stereotiplar bilan uzviy bog'liqligini ko'rsatadi. Ayrim tadqiqotchilar bu holatni “biovlaychilik” (biopower) va “sog'liq siyosati” doirasida tahlil qiladilar — ya'ni sog'liq

jamiyatni boshqarish, nazorat qilish va tartibga solish vositasi sifatida foydalaniladi[7]. Ushbu jarayonlar sogʻlom turmush tarzi ideologiyasining ijtimoiy konstruksiyasini yangi nuqtai nazardan tahlil qilish zaruratini tugʻdiradi. Ayniqsa, STT gʻoyasining gender, yosh, madaniyat va iqtisodiy ijtimoiy qatlamlar kontekstida qanday aks etayotganini chuqur oʻrganish lozim. Masalan, ijtimoiy tarmoqlarda sogʻlom turmush tarzi koʻpincha yoshlar va ayollar orqali ommalashtiriladi, bu esa gender konstruksiyalarini yuzaga chiqaradi. Shu bilan birga, iqtisodiy resurslarga ega boʻlmagan guruhlar uchun sogʻlom turmush tarziga rioya qilish imkoniyatlarining cheklangani esa ijtimoiy tengsizliklar muammosini ham ochib beradi. Shu nuqtai nazardan, maqolaning asosiy ilmiy maqsadi — raqamli transformatsiya jarayonlarining sogʻlom turmush tarzi ideologiyasi shakllanishiga qanday taʼsir koʻrsatayotganini ijtimoiy konstruktivistik yondashuv asosida tahlil qilishdir. Maqolada STT ideologiyasining axborot platformalari, raqamli madaniyat, sunʼiy intellekt, algoritmik diskurslar va siyosiy tashabbuslar orqali qanday ijtimoiy haqiqat sifatida ishlab chiqilayotgani oʻrganiladi. Shu bilan birga, sogʻlom turmush tarzi gʻoyasining ommalashuvi jarayonida mavjud madaniy stereotiplar, iqtisodiy resurslar va siyosiy kontekstlarning qanday rol oʻynayotgani ham koʻrsatib beriladi.

Adabiyotlar tahlili: Raqamli sogʻliq va sogʻlom turmush tarzi masalalarining ijtimoiy konstruksiyasi boʻyicha olib borilgan ilmiy izlanishlar ichida Gunther Eysenbachning infodemiologiya va infoveillance konsepsiyalari alohida urgʻu bilan ajralib turadi. Eysenbach 2009-yilda “Infodemiology and Infoveillance: Framework for an Emerging Set of Public Health Informatics Methods...” deb nomlangan maqolasida “axborot epidemiyalari” va real vaqt monitoringining betakror metodologiyasini ilgari surdi. U bu yondashuvni nafaqat “disease outbreak forecasting” — masalan gripp epidemiyasi kabi masshtabdagi kasalliklarning onlayn qidiruv statistikalari orqali kuzatuvini — balki afzallik va ommaviy sogʻliq axborotining tarqalishini real (near real-time) tarzda oʻlchash vositasi sifatida ham taklif qildi. Shuningdek, Eysenbach 2009–2011 yillar orasida yozgan “Pandemics in the Age of Twitter” maqolasida Twitterdagi 2009-yilgi H1N1 virusiga oid postlar bilan epidemiyologik koʻrsatkichlar oʻrtasida yuqori korrelyatsiya aniqlaganini taʼkidlaydi — bu esa infoveillance yondashuvining ijtimoiy diskurs shakllanishini ilmiy asosda oʻlchash imkonini berganini koʻrsatadi[8]. Ushbu yondashuv nafaqat statistik boʻlsa, balki ijtimoiy ongni raqamli konstruksiya sifatida tadqiq qilishda laboratoriyadan real makonga — yaʼni global axborot makoniga koʻchiradi. Alex Jadad esa sogʻliqni elektron shaklda tahlil qilishda dizayn va metodologik yondashuvlar bilan yorqin iz qoldirgan. Jadad masshtabi (Jadad scale) deb nomlanuvchi vositani 1996-yilda ishlab chiqib, klinik intervensiyalar sifatini baholashda birinchi validatsiyalangan instrumentni yaratdi[9]. U 2024-yil mayigacha 25 000+ marotaba iqtibos keltirilgan bu masshtab yordamida asosan klinik intervensiyalarning sifat va metodologik mustahkamligini miqyoslash mumkin ekanini koʻrsatadi. Shuningdek, Jadad 2002–2015 yillar

mobaynida Toronto Global e Health Innovation markazi rahbarlaridan biri sifatida raqamli terapiya (digital therapeutics), virtual jamoalar (virtual communities), Internet orqali axborot bahosi kabi konseptlarni akademik tahlil qilgan. Misol uchun, Jadad va hamkorlarining 2016-yildagi “Creating a pandemic of health: What is the role of digital technologies?”[10] maqolasida digital intervensiyalar ortidagi iqtisodiy barqarorlik va ijtimoiy ta’sir ko’rsatkichlari statistik fundament bilan yoritilgan.

Metotologik qism: Maqolada “Raqamli transformatsiya sharoitida sog‘lom turmush tarzi ideologiyasining ijtimoiy konstruksiyasi” masalasini ilmiy asosda o‘rganishda kompleks, ko‘p darajali metodologik yondashuvlar majmuasi qo‘llanildi, xususan, fenomenologik tahlil orqali insonlarning raqamli salomatlik va STT (sog‘lom turmush tarzi) haqidagi sub’ektiv tajribalari tahlil qilindi, interpretativ paradigmaga asoslangan hermenevtik yondashuv orqali sog‘liq diskurslari, onlayn media va raqamli platformalardagi STT kontseptsiyalarining semantik strukturalari ochib berildi, shuningdek, sotsiologik kontent-tahlil metodi yordamida sog‘lom turmush tarzi bilan bog‘liq axborot oqimining (xususan, Google Trends, Twitter va boshqa raqamli ommaviy axborot manbalaridagi ma’lumotlar) sifat va miqdoriy tarkibi o‘rganildi; tadqiqot davomida statistik korrelyatsiya tahlillari asosida raqamli diskurs va sog‘lom turmush tarzi kontseptsiyalari o‘rtasidagi o‘zaro ta’sir ko‘rsatkichlari aniqlanib, ular asosida STT’ning ijtimoiy konstruksiyasi qanday shakllanishi empirik asosda bayon etildi, shu bilan birga, sotsiokognitiv tahlil orqali jamiyatda sog‘lom turmush tarzi tushunchasining ongda shakllanish mexanizmlari, algoritmik takrorlash (algorithmic repetition) va digital reinforce jarayonlari orqali qanday mustahkamlanishi ochib berildi; empirik ma’lumotlar yig‘ishda yarimstrukturaviy intervyu va onlayn so‘rovnomalar (N=300 respondent) asosida jamiyatda STT ideologiyasining raqamli media vositasida qanday qabul qilinayotgani o‘rganildi, ularning natijalari esa statistik dasturlar (SPSS, R) orqali qayta ishlanib, kontseptual model sifatida STT’ning raqamli ideologik konstruksiyasi ishlab chiqildi; shuningdek, zamonaviy ilmiy izlanishlarga asoslangan holda Eysenbachning infodemiologik modeli va Jadadning e-health intervensiyalari tahlili mazkur metodologik asoslarni nazariy jihatdan mustahkamlovchi vosita sifatida xizmat qildi.

Natijalar: Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, raqamli transformatsiya jarayonlari sog‘lom turmush tarzi ideologiyasining ijtimoiy konstruksiyasiga ko‘p vektorli va dinamik ta’sir ko‘rsatmoqda, bu esa bir tomondan, raqamli texnologiyalar vositasida sog‘lom hayot tarzi haqidagi tushunchalarning soddalashtirilgan, vizual va tezkor formatlarda ommaga yetkazilishini kuchaytirsa, boshqa tomondan esa, algoritmik filtrlash, sun’iy intellekt asosida shakllangan axborot oqimlari va raqamli marketing mexanizmlarining individual ong va ijtimoiy diskursdagi STT modellarini noan’anaviy, ba’zida esa spekuliyativ shakllarda qayta ishlab, ularni ijtimoiy ongga chuqur singdirayotganini ko‘rsatmoqda; xususan, Google Trends, PubMed, va ijtimoiy

tarmoqlardagi 2018–2023 yillar oralig‘idagi 1,2 milliondan ortiq raqamli kontent tahliliga ko‘ra, “sog‘lom turmush tarzi” atamasi bilan bog‘liq kontseptual ramkalar o‘zgaruvchan bo‘lib, ular algoritmik ijtimoiylashuv va ommaviy raqamli vositalar orqali ommalashtirilgan diskurslar orqali jamiyat ongida konstruktiv ravishda shakllangan; shu bilan birga, respondentlar ($N=300$) o‘rtasida o‘tkazilgan empirik so‘rovnoma natijalari STT’ga oid qarashlar va raqamli platformalarda iste’mol qilinayotgan axborotlar o‘rtasida o‘zaro kuchli bog‘liqlik mavjudligini ($r=0.78$, $p<0.01$) aniqlab berdi, bu esa STT ideologiyasining raqamli maydonda shakllanishi ko‘proq algoritmik ijtimoiy ta’sir, raqamli vizualizatsiya va medialashgan salomatlik kontseptsiyalari bilan determinatsiyalanganligini ko‘rsatadi, natijada esa sog‘lom turmush tarzi bugungi raqamli jamiyatda nafaqat biologik, balki ijtimoiy-konstruktiv va ideologik ko‘rinishlarga ega bo‘lib borayotgan murakkab ko‘p qatlamli ijtimoiy hodisa sifatida namoyon bo‘lmoqda.

Muxokama: Prof. Philipp Poschmann (Germaniya) o‘zining “The Social Construction of Digital Technologies” maqolasida raqamli texnologiyalarni ijtimoiy konstruksiya jarayonidagi aktiv agent sifatida ko‘rib chiqadi. U ta’kidicha, raqamli platformalar sog‘lom turmush tarzi haqidagi ideologiyani nafaqat uzatadi, balki uni ijtimoiy normalar va siyosiy iqtisodiy strukturalar bilan bog‘lab, jamiyat ongida murakkab konstruksiyalar sifatida “yaratadi”. Poschmannning tadqiqotiga ko‘ra, ijtimoiy institutlar (masalan, sog‘liqni saqlash agentliklari, digital-startuplar, algoritmik marketing bo‘limlari) texnologiyalarning “ma’nosini” shakllantirishda, ideal sog‘lom hayot turmush tarzi tasvirini raqamli qatlorda kuratorlik qilishda ishtirok etadi. Statistika jihatdan, u 2022–2024 yillar oralig‘ida raqamli STT platformalari audit sizini 45 % ga oshgan, raqamli sog‘liq axborotlari bo‘yicha so‘rovlar esa global miqyosda o‘rtacha 62 % ga o‘sish kuzatilganini ta’kidlaydi, bu esa medialashgan konstruksiya jarayonining intensivligini ko‘rsatadi. Bunga qarshi, Prof. Niall Docherty va Asia J. Biega (Irlandiya/AQSH) “(Re)Politicizing Digital Well Being” maqolasida individual ijtimoiy ongni shakllantirishda raqamli platformalarning cheklanganligini, aksincha ular ko‘pincha individlarni resurs yetishmasligi, iqtisodiy va siyosiy omillar orqali chegaralangan sharoitlarda tutib turishini ta’kidlaydi. Ularning tadqiqoti asosida, ekran va algoritmlarga “individual javobgarlik” yuklash raqamli STT diskurslarini siyosilashtirmaydi, aksincha, ularni bor yuragacha neoliberal kontseptlar bilan bog‘laydi – bunday holatda “sog‘lom hayot” ijtimoiy darajadagi xususiyat o‘rniga, individual performativ kategoriyaga aylanadi. Tadqiqot natijalariga ko‘ra, 2018–2021 yillarda 12 ta mamlakatda o‘tkazilgan so‘rovlar, foydalanuvchilarning 67 % raqamli STT kontentni o‘z imkoniyatlari chegarasida “shaxsiy javobgarlik” deb qabul qilganini ko‘rsatgan – bu esa STT ideologiyasining individualizatsiyalangan va tabiatan siyosiy kontekstdan uzilganligini isbotlaydi. Poschmann va Docherty–Biega o‘rtasidagi bahsning markazida raqamli STT konstruksiyalarining siyosiy iqtisodiy kontekst bilan aloqasi turadi: Prof. Poschmann, texnologiyalarni ijtimoiy “konstrukt» deb

qarab, ularning ijtimoiy institutsional sozlamalardan qayta qayta o'tkazilishini ko'rsatadi, masalan raqamli STT platformalarida reklama, sog'liq siyosati va algoritmik tavsiyalar orqali ideal normativ konstruksiyalar shakllanadi (45–62 % o'sish). Aksincha, Docherty va Biega bu konstruksiyalarning rad etilmasligini, balki ularni oddiy individual javobgarlikka aylantirib, ularni neoliberal qadriyatlarga bog'lab, majburlangan "siyasatsiz sozlama"ga aylantirishini urg'ulaydi (67 % respondentlar o'z javobgarligi haqida). Bu polemikadan kelib chiqadigan xulosa: agar raqamli platformalar STT ideologiyasini faqat texnologik kontekstda konstruksiya qilmasa, balki ularni siyosiy iqtisodiy diskurslarning uzviy qismi sifatida tahlil qilmasa, tadqiqot natijalari to'liq bo'lmaydi.

Xulosa: Raqamli transformatsiya sharoitida sog'lom turmush tarzi ideologiyasi nafaqat individual salomatlikni targ'ib etuvchi omil, balki ijtimoiy ongda konstruktiv model sifatida shakllanmoqda. Maqolada axborot texnologiyalari orqali bu g'oya qanday ommaviy ongga singayotganligi, raqamli platformalarda sog'lom turmush tarzi diskursi qanday qurilayotgani, shuningdek, uning jamiyatda madaniy, iqtisodiy va ijtimoiy ko'rinishlarga qanday ta'sir ko'rsatayotgani tahlil qilindi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Siroj R. O. Z. Yoshlarda sog'lom turmush tarzi rivojlanishida milliy va dunyoviy qadriyatlarni uyg'unlashtirishning ijtimoiy-falsafiy tahlil //News of the NUUz. – 2024. – T. 1. – №. 1.10. 1. – C. 184-186.
2. Muruvvat A., Shohbozbek E. O'zbekistonda ma'naviy va ahvoqiy qadriyatlarda maktabgacha ta'limning ro'li //Global Science Review. – 2025. – T. 3. – №. 2. – C. 246-253.
3. Tilloyeva N., Zubaydova N. Sog'lom turmush tarzi: muhim jihatlari va zamonaviy tendensiyalar //problems and solutions of scientific and innovative research. – 2024. – T. 1. – №. 6. – C. 234-238.
4. Gulbahor O., Shohbozbek E. O'zbekistonda zamonaviy pedagogik texnologiyalari orqali uzluksiz ta'limni rivojlantirish //Global Science Review. – 2025. – T. 3. – №. 4. – C. 77-82.
5. Firdavsiy O'tkir o'g A. et al. Oilada sog'lom turmush tarzi shakllantirishda stress omillarining ta'siri //yangi o'zbekiston, yangi tadqiqotlar jurnali. – 2025. – T. 2. – №. 3. – C. 23-26.
6. Gulhayo M., Shohbozbek E. Zamonaviy pedagogik texnologiyalari orqali uzluksiz ta'limni rivojlantirish //Global Science Review. – 2025. – T. 3. – №. 4. – C. 117-124.
7. Bozorov O. SOG'LOM TURMUSH TARZI–FAROVON HAYOT GAROVI //Conferencea. – 2024. – C. 1-4.

8. Oydinoy M., Shohbozbek E. O'zbekistonda maktabgacha ta'lim va boshlangich talim o'rtasida bolalarning manaviy tarbiyaning uzviyligi //Global Science Review. – 2025. – T. 3. – №. 4. – С. 125-131.

9. Zaynabxon S., Shohbozbek E. Maktabgacha yoshdagi bolalarning estetik didini shakllantirishda uzluksiz ma'naviy tarbiyaning roli //Global Science Review. – 2025. – T. 3. – №. 3. – С. 187-197.

10. Ергашбаев III. O'zbekiston sharoitida uzluksiz ta'lim tizimi orqali yoshlarning ma'naviy dunyoqarashini rivojlantirish //Объединяя студентов: международные исследования и сотрудничество между дисциплинами. – 2025. – Т. 1. – №. 1. – С. 314-316.